

Universiteit
Leiden
The Netherlands

A history of Alorese (Austronesian) combining linguistic and oral history

Sulistyono, Y.

Citation

Sulistyono, Y. (2022, February 16). *A history of Alorese (Austronesian): combining linguistic and oral history*. LOT dissertation series. LOT, Amsterdam. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3275052>

Version: Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3275052>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Nederlandse samenvatting

Het centrale doel van deze dissertatie is om de geschiedenis van het Alorees te reconstrueren door zijn taal- en mondelinge geschiedenissen met elkaar te combineren. De gegevens voor deze reconstructie worden verzameld door veldwerk dat tot doel heeft interviews met mondelinge geschiedenis, woordenlijsten en natuurlijke spraak te verzamelen. Daarnaast worden ook bestaande linguïstische databases en gearchiveerde opnamen van natuurlijke spraak geraadpleegd om de gegevensverzameling te verrijken. Synchronisch mist het Alorees zowel inflectionele als afgeleide morfologie en de grammaticale relaties tussen subject en object in de taal worden uitgedrukt door de argumenten volgorde. Diachronisch is de taal een door innovatie gedefinieerde subgroep binnen het Western Lamaholot-cluster in de Flores Lembata-familie. Contacten tussen het Alorees en de Timor-Alor-Pantar (niet-Austronesische) sprekers hebben geresulteerd in leenwoorden die waarneembaar zijn in hun lexicons. Bovendien bevestigt de mondelinge geschiedenis dat er in de 14e eeuw sociaal-politiek dominante Alorese gemeenschappen waren, wat het begin impliceert van de verspreiding van de Alorese gemeenschap op de Alor-Pantareilanden.

De mondelinge geschiedenisbenadering, toegepast in hoofdstuk 3, resulteerde in een chronologie van de aankomst van de Alorese voorouders. De chronologie is gebaseerd op migratieverhalen en clangeschiedenissen van de Alorese gemeenschap. De migratie wordt gekenmerkt door de volgende gebeurtenissen. De eerste gebeurtenis is de overstroming op het eiland Rusa in de 13e eeuw waardoor mensen naar het noordoosten van Pantar en Alor Kecil vluchtten. Ten tweede waren er buitenlandse aankomsten op Pantar, met name in Pandai en Munaseli, die het begin markeerden van sociaal-politieke ontwikkelingen waar lokale koninkrijken zich begonnen te ontploegen. De derde gebeurtenis was de uitbreiding van het Alorese volk van Pandai naar het oosten (Alor Besar) en het westen (Baranusa). De vierde gebeurtenis wordt gevormd door de recente bewegingen, zoals uitbreiding naar Marica, Dulolong en de eilanden Ternate, Buaya en Kangge. Bovendien tonen de geschiedenissen van clans ook verbanden tussen aankomsten van de voorouders van elke clan en de gebeurtenissen die hun aankomst kenmerken.

De grammaticaschets in hoofdstuk 4 vermeldt verschillende grammaticale kenmerken van het Alorees. Deze taal heeft over het algemeen een klemtoon op de voorlaatste lettergreep en de NP-constructie is hoofdinitieel. Werkwoorden in het Alorees kunnen hun onderwerp uitdrukken als een vrij voornaamwoord of als een voornaamwoordelijk voorvoegsel gecombineerd met een optioneel extra voornaamwoord. Het enige actieve morfologische proces in het Alorees is reduplicatie, terwijl grammaticale relaties tussen subject en object worden uitgedrukt in de constituentenvolgorde. Bovendien wordt tijd niet gemarkeerd, terwijl aspect en modus worden uitgedrukt door middel van bijwoorden.

Hoofdstuk 5 bevat een discussie over historische fonologie waarin de klanken van het Proto-Alorees (PAL) en Proto-Western-Lamaholot (PWL) worden gereconstrueerd. In dit hoofdstuk wordt het Alorees als een aparte subgroep binnen de Western Lamaholot cluster geassocieerd, met de exclusieve klankverandering van PWL *t > PAL *ʔ in de eindpositie. Er zijn ook andere regelmatige klankveranderingen die volledig regelmatig zijn in het Alorees, zoals PWL *y > PAL *dʒ en PWL *ə > PAL *e, maar ze zijn voltooid, onvolledig of niet geattesteerd in de andere westerse Lamaholot-variëteiten dus niet exclusief voor het Alorees. Daarnaast presenteer ik bewijs voor een lagere subgroep binnen het Alorees, Straits Alorese genaamd, die variëteiten omvat die in het Pantar-zeestraatgebied worden gesproken: Ternate, Buaya, Alor Besar, Alor Kecil en Dulolong. Deze subgroep wordt voorgesteld op basis van de gedeelde klankverandering van PAL *w > *f* in alle posities, PAL *ai > *ei*, en de toevoeging van de lettergrepen *uj*, *ij* en *aj* in woordfinale positie.

Leenwoorden in het Alorees en de Alor-Pantartalen geven de contactstadia aan, zoals weergegeven in hoofdstuk 6. Het vroegste stadium is wanneer een leenwoord kan worden gereconstrueerd naar PAL. Sommige recentere contactscenario's zijn waarneembaar door middel van leenwoorden die worden geattesteerd in de variëteiten die in kleinere regio's worden gesproken. Hoe meer de AP-leenwoorden verspreid zijn, hoe eerder deze werden geleend in het Alorees, en hoe kleiner de spreiding van de AP-leenwoorden, hoe recenter de lening plaatsvond. Bovendien kan de geografische spreiding van leenwoorden ook donortalen en ontvangervariëteiten aangeven.

Door taalgeschiedenis en mondelinge geschiedenis te combineren, bevestig ik dat het Alorees minstens 600 jaar geleden scheidde van West-Lamaholot. De voorouders van de Aloreessprekende groepen kwamen voor het eerst aan in het noordoostelijke deel van Pantar. Ze vormden gemeenschappen aan de kusten en verspreidden zich langzaam naar vele gebieden langs de noordkust van de Alor-Pantareilanden. Er is een verband tussen de resultaten van de mondelinge geschiedenisbeschrijving en de historische taalkundige

analyse. Het onthult dat variëteiten die in het noordoosten van Pantar worden gesproken, zoals Helandohi, Wailawar, Pandai, Bana en Munaseli de neiging hebben om archaische eindmedeklinkers te behouden die reflecties vertonen met de PMP- en PFL-klanken. Deze conservatieve gebieden komen overeen met de geografische locatie waar de voorouders van de Aloreessprekende groepen een half millennium geleden op Pantar aankwamen.

